

Ngôi nhà của mỹ thuật Việt
ĐƯƠNG ĐẠI

FOR THE LOVE OF ART

TẠO DỰNG MỘT TỔ ẤM TRONG BAO LÂU THÌ TA CÓ THỂ KHẲNG ĐỊNH “CẢ NGÔI NHÀ CỦA CHÚNG TÔI LÀ MỘT TẤM GƯƠNG SOI CUỘC SỐNG VÀ ĐAM MÊ CỦA CHÚNG TÔI”, HƯỚNG HỒ ĐÂY LẠI LÀ NHÀ THUÊ, Ở MỘT NƠI MÀ TA ĐẾN VÌ CÔNG VIỆC VÀ CŨNG CHỈ CHƯA ĐẾN 5 NĂM?

Bài: ĐOÀN LOAN - Ảnh: HẢI ĐÔNG

*1. Toàn cảnh phòng khách
2. Nữ chủ nhân ngôi nhà bên bức tranh Saigon Landscape của họa sĩ Hà Mạnh Thắng.*

*1. The guest room of the house where Erika Born and her husband, Peter, live.
2. Erika Born by the painting Saigon Landscape, a work by Ha Manh Thang.*

► **S**ức hút của ngôi nhà này không chỉ ở mỗi món đồ trong mỗi góc nhà với những câu chuyện lịch sử của nó, mà còn là sự mê hoặc của nhiều diện mạo nội thất trong một ngôi biệt thự cũ sau mỗi lần được chủ nhân sắp xếp, bài trí lại bằng các tác phẩm nghệ thuật đương đại Việt Nam. Sau 5 năm ở Sài Gòn, niềm đam mê sưu tầm tranh ảnh, đồ nội thất không chỉ khiến cho bộ sưu tập của gia đình dày lên mà còn tạo nên những câu chuyện gắn liền với cuộc sống của họ: Câu chuyện về tình yêu mà họ dành cho mỹ thuật đương đại Việt Nam.

CÂU CHUYỆN DIỄN CẢM BÊN DƯỚI LỚP GIẤY VẼ

Trước khi đến Việt Nam, bức tranh Việt Nam duy nhất mà Peter và Erika

Born có được là *The Queen in Red* của Bùi Hữu Hùng – một loại tranh décor được khách nước ngoài ưa chuộng. Đó là năm 2001, Peter và Erika hoàn toàn chưa có thông tin gì về nghệ thuật đương đại Việt Nam cho đến khi họ đứng trước một gallery ở Hà Nội vào năm 2006: “Tất cả các bức tranh làm tôi cảm thấy thật tốt biết bao nếu tôi được nhìn chúng mỗi ngày, và bây giờ thì chúng đã thật sự trở thành thành viên của gia đình tôi”.

Khi quyết định chọn một bức tranh Peter thường nghĩ đến tính “nghệ thuật”, nhưng Erika thì theo cảm tính: Thích hay không thích, rung động hay không rung động. Bà thích hội họa đương đại chỉ đơn giản vì nó thể hiện gương mặt của con người đương thời

và nói câu chuyện về con người đương thời đằng sau gương mặt đó. Những câu chuyện ẩn bên dưới lớp giấy vẽ và lớp giấy vẽ ở bên dưới con người mà nó thể hiện. Đó là lý do mà bà thích bức chân dung tự họa *Will go* của Dương Thùy Dương. *Will go* thật sự chạm đến tâm hồn bà mỗi khi nhìn thấy nó. Cuộc sống không mãi mãi, chúng ta đều phải ra đi, tự nhiên như khi sinh ra. Một điều bình thường trong cuộc sống được Dương Thùy Dương thể hiện thật đẹp và thật diễn cảm. “Tranh của Dương rất diễn cảm, và những bức mà tôi sưu tầm là những bức làm tôi xúc động theo nhiều cách”. Vì bức tranh này mà bà quyết định đổi màu tường phòng sinh hoạt thành màu tím cà để làm nổi bật đôi môi nửa miệng của nữ họa sĩ.

Những bức tranh là một phần của cuộc sống cũng như linh hồn ngôi nhà. Chúng tôi hiểu Việt Nam nhiều hơn mỗi ngày qua “đôi mắt” của các họa sĩ Việt Nam.

After five years of living in Saigon, a foreign couple has turned their house into a kind of “gallery” of modern Vietnamese art.

Erika Born, an expert in interior design, and Peter, her husband, have a great love for the arts. Their hobby is to collect artwork, especially modern Vietnamese paintings.

In 2001, before setting foot in Vietnam, Erika and her husband had only one Vietnamese painting, *The Queen in Red* by Bui Huu Hung, a sort of decorative painting favored by foreigners. At that time, they knew nothing about Vietnamese modern art, but things changed when they visited an art gallery in Hanoi in 2006. “All the paintings made me feel so good, as if I could see them every day,” said Erika. “Now they have actually become members of our family.”

If Peter usually thinks of the artistic value when deciding which painting to buy, Erika chooses by her feelings. Erika said she likes modern paintings because they show the face of humanity and tell stories about the humans behind that face. That’s why she likes the self-portrait *Will go* by Duong Thuy Duong. She says the picture touches her soul every time she sees it. The idea that life is not everlasting and people must depart as naturally as when they come to this world is beautifully expressed through the picture, she says. “Duong’s paintings are so expressive, and those I collect are those that moved me in different ▶

3. Hành lang tầng 1 với bộ tranh tự họa 80% của họa sĩ Dương Thùy Dương, bức Đồng bào (Phạm Huy Thông) và Red Face (Hà Mạnh Thắng).

4. Tác phẩm sắp đặt Sitting on Nothing của Bùi Công Khánh.

3. The first floor's corridor with self-portraits 80% by Duong Thuy Duong, the paintings Đồng bào by Phạm Huy Thông and Red Face by Hà Mạnh Thắng.

4. Sitting on Nothing, an installation work by Bùi Công Khanh

► NGÔI NHÀ CỦA MỸ THUẬT VÀ XẾP ĐẶT NỘI THẤT

Mỗi khi đem thêm về nhà một bức tranh mới là mỗi lần Erika lại mất ngủ. Bà muốn khi một bức tranh mới vào, căn phòng trông phải khác hoàn toàn. Nó phải cho thấy một tâm trạng mới, một không khí mới. Và công việc ấy đi vào những giấc mơ.

Bà đổi phòng khách màu cam, phòng ăn màu vàng – những gam màu yêu thích – thành xám nhạt, xám đậm, xi măng... chỉ nhằm một mục đích: để các bức tranh nổi bật trong không gian của chúng. Với Erika, màu sắc là công cụ quan trọng tạo nên tính cách căn phòng: “Với ngôi nhà này thì nó phải là màu mạnh”. Những bức tường chuyển từ tông mạnh này sang gam mạnh khác, đồng thời ánh sáng được sắp xếp lại để tôn những mảng màu mạnh trong các bức tranh. Vì vậy, 3 chiếc đèn chùm pha lê đã thay nhau ra đi trong phòng khách nhà này.

Toàn bộ khu vực hành lang cầu thang nối từ tầng trệt lên tầng 1 cho thấy chủ nhân là một gia đình đam mê hội họa đương đại Việt Nam, đặc biệt là cảm tình dành cho 2 họa sĩ: Dương Thùy Dương và Hà Mạnh Thắng. Ngay từ sảnh đón đã tạo thiện cảm về một xếp đặt góc ngồi nhẹ nhàng trong không gian xám nhạt, với bức *Cầu Long Biên* của Hà Mạnh Thắng (2004) bên chiếc tủ com-mốt cổ và bộ ghế cùng phong cách. Ở bức tường đối diện là bức *Stillness* (họa sĩ Lý Hùng Anh) và chân dung tự họa *Lost* của Dương Thùy Dương. Từ đây nhìn thẳng vào lò sưởi giả ở phòng khách là *Ohne Namen* (bức chân dung nằm trong bộ tranh *One Day* được Dương Thùy Dương giới thiệu năm 2007). Bên phải, bức *Entertainment* đầy màu sắc của Nguyễn Văn Hổ tương phản mạnh với chiếc đàn dương cầm đen bóng, còn bên trái là một xếp đặt với bức *Not Memory số 3* (họa sĩ Hà Mạnh Thắng – năm 2010) nổi bật trên chiếc tủ com-mốt sơn mài bạc đặt giữa bộ ghế tựa phủ vải gấm Ấn màu cam ánh xám.

Bộ tranh khổ lớn *Chơi với búp bê (Das Spiel mit der Puppe - 2006)* của Dương Thùy Dương tuy chiếm trọn mảng tường cuối phòng nhưng vẫn được cân nhắc chu đáo về tỉ lệ với chiếc bàn console sơn mài và bộ ghế palm chair (do Raseel Gujral thiết kế). Hai chiếc palm chair còn lại được sử dụng cho góc chơi cò

ways,” she said. She decided to change the color of her living room walls into mauve just to accommodate the painting. She said having the walls that color brought out the color of the painter’s lips.

FINE ART AND FURNITURE

Whenever she brings home a new painting, Erika cannot sleep well. She wants the room to look completely different when it receives a new picture. It must show a new feeling, a new atmosphere, she says. And the work of deciding on how to create that atmosphere invades her dreams.

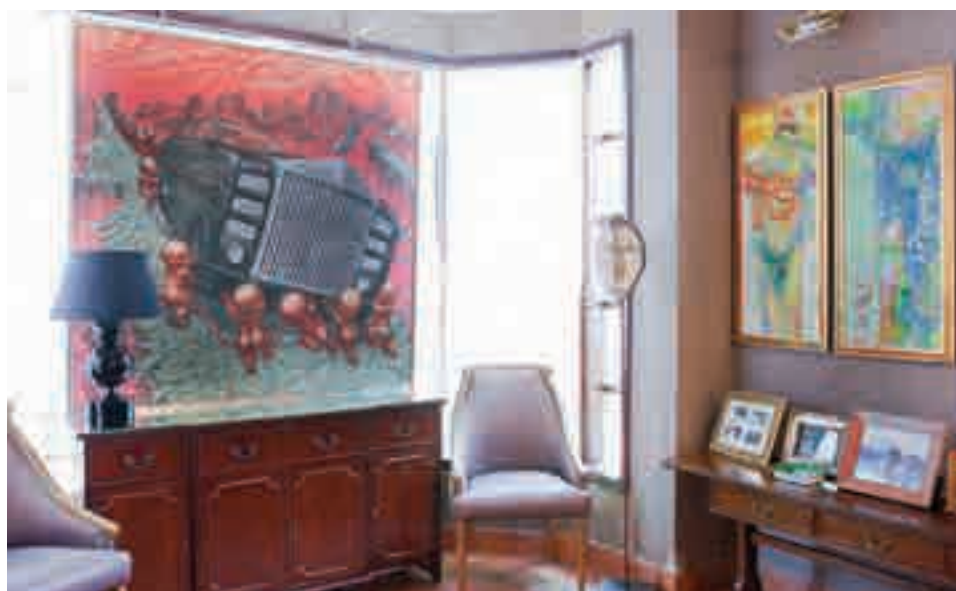
Erika changed the orange and yellow — her favorite colors — of the guest room and the dining room into slight gray and dark gray to make the paintings on the walls stand out more. For her, colors are an important tool to create the identity of each room. “With this house, they must be strong colors,” she said.

She has rearranged lights and even moved three crystal chandeliers to make her paintings look better. The corridor of the staircase connecting the ground and first floors is adorned with the work of Duong Thuy Duong and Hà Mạnh Thắng. In the grayish space of the pavilion,

the *Cau Long Bien* (Long Bien Bridge) by Ha Manh Thang (drawn in 2004) hangs beside an ancient commode and a set of chairs. On the opposite wall is *Stillness* by Ly Hung Anh and the self-portrait by Duong Thuy Duong. Seen from here, the guest room has an impressive forged fireplace with the portrait *Ohne Namen* (in the picture series *One Day* drawn in 2007 by Duong Thuy Duong.) On the right is the colorful *Entertainment* by Nguyen Van Ho, and on the left is *Not Memory No. 3* (created in 2010 by Ha Manh Thang) standing over the silvery lacquer commode placed between two chairs, covered with grayish orange Indian brocade.

The set of large-size paintings *Das Spiel mit der Puppe* (Play with the Doll), created in 2006 by Duong Thuy Duong, occupies the wall at the corner of the room. Through the window in front is a chess table flanked by two paintings by Hoang Hong Cam and the *Day Dien* (Electric wire) by Nguyen Ngoc Dan, which finds itself in a space with two palm chairs (designed by Raseel Gujral), positioned by a round lacquer table. Near the stove is *Saigon Landscape No. 3* (created in 2010 by Ha Manh Thang), occupying the

5. Bức *To the top* (Pham Huy Thong) và bộ *Jesus* (Ha Manh Thang).

6. Bức tự họa *Will Go* của Duong Thuy Duong

5. The painting *To the top* (Companions) by Pham Huy Thong and the picture series *Jesus* by Ha Manh Thang.
6. The self-portrait *Will go* by Duong Thuy Duong.

đầy màu sắc, gần cửa sổ trước, với 2 bức tranh *Alone, Lonely at night* của Hoàng Hồng Cẩm và *Dây điện* của Nguyễn Ngọc Dân.

Chiếm trọn bức tường dài kề bếp là bức *Saigon Landscape số 3* (Hà Mạnh Thắng - 2010). Trong không gian phòng ăn nầu đậm nhiều furniture lớn, có thể thấy bức chân dung *Marie-Therese* của họa sĩ Hoàng Hồng Cẩm tuy nhỏ bé so với bức *To the top* (năm 2011) của Phạm Huy Thông nhưng lại là một kỷ niệm thú vị của cả gia đình. Đó là lần tìm đến nhà Cẩm nhờ vẽ chân dung cô con gái. Họ vô cùng ngạc nhiên vì người họa sĩ vừa qua đời vào tháng 10.2011, trông giống Mahatma Gandhi này lại hoàn thành bức vẽ... chẳng giống con gái họ. “Không có chút gì giống nhau giữa Marie Theresa và bức chân dung cô bé áo xanh lá, cài băng đô cùng màu, nhưng ông ta bảo đó là Marie Theresa khi cô bé lớn thêm 10 tuổi nữa. Dù sao thì Cẩm đã đồng ý vẽ, và chúng tôi rất thích”.

Mỗi thành viên trong gia đình đều có những bức tranh riêng. Với cô con gái Marie Theresa là 2 bức chân dung do Hà Mạnh Thắng thực hiện, được treo trang trọng ở lối lên cầu thang từ sảnh đón và khu vực thư viện tầng 1. Peter cũng có bức chân dung của mình đặt tại góc làm việc trong phòng ngủ. Riêng Erika, “tranh riêng” của bà còn là những xếp đặt nghệ thuật đương đại. Tác phẩm xếp đặt mà bà hay nhắc đến gần đây nhất là *Sitting on nothing* của họa sĩ Bùi Công Khánh – món quà sinh nhật mà chàng Born tặng vào năm ngoái.

Mỗi lần đến chơi nhà Born là thêm một khoảng thời gian thú vị. Thú vị bởi những thay đổi bất ngờ, thú vị bởi những câu chuyện đầy ma lực mà họ khẳng định là một phần của cuộc sống cũng như linh hồn ngôi nhà. “Chúng tôi nghĩ mình hiểu về Việt Nam nhiều hơn mỗi ngày qua “đôi mắt” của các họa sĩ Việt Nam”.

Sau Giáng sinh năm nay, cả gia đình sẽ rời Việt Nam đến nhận nhiệm vụ tại New Dehli, Ấn Độ. Chắc chắn họ sẽ tiếp tục mãi mê góp nhặt trên mỗi con đường mình đi qua, làm đầy áp thêm bộ sưu tập xinh đẹp cá nhân, hoàn thành ước mơ lập một gallery nghệ thuật tư nhân. Dĩ nhiên, giá trị của gallery đó không thể thiếu số lượng lớn các tác phẩm nghệ thuật đương đại Việt Nam mà họ đã dày công sưu tầm. ♦

Chân dung cô con gái Marie Therese và chú chó Vicky vẽ bởi Hà Mạnh Thắng, bức Lady (Hoàng Hồng Cẩm) và Super Conductor VII (Nguyễn Thế Sơn)

The self-portrait of Erika Born's daughter Marie Therese with the dog named Vicky created by Ha Manh Thang, the painting Lady by Hoang Hong Cam and Super Conductor VII by Nguyen The Son

wall with a brown lacquer table. In the dark brown dining room, *Marie-Therese* by Hoang Hong Cam looks small compared with *Dong Bao* (Companions) by Pham Huy Thong (created in 2011). The couple actually visited Cam to ask him to draw a picture of their daughter, and they were surprised that the elderly painter (who passed away in October 2011) drew a picture that looked different from their daughter. "There is no similarity between Marie Therese and the portrait, but Cam said it was Marie Therese ten years later," says Erika. "We like it very much."

Each family member has their own paintings. Marie Therese has two portraits by Ha Manh Thang, which hang on the way to the staircase from the pavilion and the library area on the first floor. Peter has his portrait placed at his workplace in the bedroom. Erika has both paintings and modern art installations in her name. The installation work she talks about most often is *Sitting on Nothing* by painter Bui Cong Khanh, a birthday gift from her husband last year.

Every new visit to the couple's house will bring guests surprises because of the unexpected changes and magical stories that are part of the life and soul of the house.

"We think we understand Vietnam more after each day seen through the eyes of Vietnamese painters," said Erika. ♦